

mecliste.org aylık bülteni

BU SAYIDA:

Yasama Sözlüğü

Sayılarla Meclis: Yasama

Sayılarla Meclis: Denetim

Haziran'da Yasama

Gündem Dışı

Merhaba,

Meclis çatısı altında gerçekleşen her türlü faaliyet hakkında doğru ve güvenilir bilgiye sahip olmamız, yasa yapım sürecinin her aşamasının herkesin katılımını sağlayacak şeffaflıkta olması demokrasinin gereği olduğu kadar milletin iradesinin temsilcisi olan Meclis'in de daha etkin ve güçlü çalışabilmesinin gereğidir. Katılımcı ve şeffaf ve dolayısıyla daha etkin ve güçlü çalışan bir Meclis ise bu çatı altında gerçekleştirilen her türlü faaliyetin hepimiz tarafından sahiplenilmesi anlamına gelir.

Meclis çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmanın ve bu çalışmalara katılmanın çeşitli yolları olabilir. Gelişen teknolojinin bize sunduğu yeni ve eşsiz olanaklar hayatın başka alanlarında olduğu gibi bu alanda da yeni fırsatlar sunuyor. mecliste.org olarak bu fırsatlardan yararlanarak oluşturduğumuz platformu, Meclis faaliyetleri hakkında bilgilendirmeyi ve bu faaliyetlere katılım süreçlerini artırmayı hedefleyerek, başta sivil toplum olmak üzere herkesin paylaşımına sunuyoruz.

Her ay mecliste.org bültenimizle, Meclis'in yasama ve denetim faaliyetleri hakkında nicel veriler sunarak, Meclis'in işleyişini yalın bir dille aktarmayı hedefliyoruz. Kabul edilen kanunların içeriğiyle ilgili doğru ve güvenilir bilgiyi yaygınlaştırarak, Meclis'in yasama, denetim ve temsil işlevleri dışında yaşanan gündemi de kamuoyuna taşıyarak her ay sizlerle buluşmak bizim için çok değerli.

Bu sayımızda gündemdeki yasama terimleri sözlüğü, Meclisin yasama ve denetim mekanizmalarını istatistiklerle irdelediğimiz 'sayılarla meclis', çıkan kanunları ve milletvekilleriyle muhalefet partileri tarafından verilen kamuoyunda ses getirmiş kanun tekliflerini detaylarıyla derlediğimiz 'Haziran'da Yasama' ve 'Gündem Dışı' haberlerle karşınızdayız.

YASAMA SÖZLÜĞÜ

Çerçeve Kanun: Kod kanunlara hüküm ya da madde ekleyen, bazı maddeleri yürürlükten kaldıran, bazı madde ya da hükümlerini değiştiren kanundur. Örneğin 'Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' bir çerçeve kanundur.

Esas Komisyon: Nihai kararı veren ve raporu Genel Kurul görüşmelerinde esas olacak komisyondur. Kanun tekliflerinin Meclis Başkanlığınca komisyonlara havalesi sırasında hangi komisyonun esas komisyon olacağı belirlenir.

Genel Görüşme: Toplum ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Meclis Genel Kurulunda görüşülmesidir. Önemli toplumsal, siyasal, ekonomik sorunlar ve dış politika konuları üzerinde genel görüşme açılabilir. Genel görüşme açılması siyasi parti grupları veya en az 20 milletvekili tarafından yazılı bir önergeyle istenir. Genel görüşme sonucunda herhangi bir oylama yapılmaz, karar alınmaz.

Karma Komisyon: Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden oluşan, milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkerelerini karara bağlayan ve milletvekillerinin devamsızlığı durumunu inceleyen komisyon ile Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan ve kamu denetçilerini seçen, Kamu Başdenetçisi için üç adayı Genel Kurul'a sunan ve Kamu Denetçiliği Kurumu'nun her takvim yılı sonunda, yürüttüğü faaliyetleri ve önerilerini kapsayan raporunu inceleyerek Genel Kurul'a sunan komisyondur.

Kod Kanun: Belirli bir alanda yeni baştan düzenleme yapan kanunlardır. Örneğin Çevre Kanunu bir kod kanun, bu Kanun'da değişiklik öngören kanun ise çerçeve kanundur.

Torba Kanun: Zorunluluk olmadığı halde birden fazla kanunda değişiklik öngören kanundur. Birden fazla kanun maddesinde değişiklik yaptığı için adında "bazı kanunlarda değişiklik", "çeşitli kanunlarda değişiklik" gibi ifadelere yer verilir.

Uluslararası Anlaşma: Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılan anlaşmadır. Anayasa'nın 90. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, TBMM'nin, bunların onaylanmasını kanunla uygun bulması gerekir (Any. Md. 90).

Yazılı Soru Önergesi: Kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen, yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara ilettikleri sorulardır.

Ek Bütçe: Genellikle olağanüstü nedenlere bağlı olarak merkezi yönetim bütçesinde öngörülenden yüksek harcama artışları ya da gelir azalışları sonucunda cumhurbaşkanınca hazırlanan ve Meclis tarafından onaylanan bütçe kanunudur.

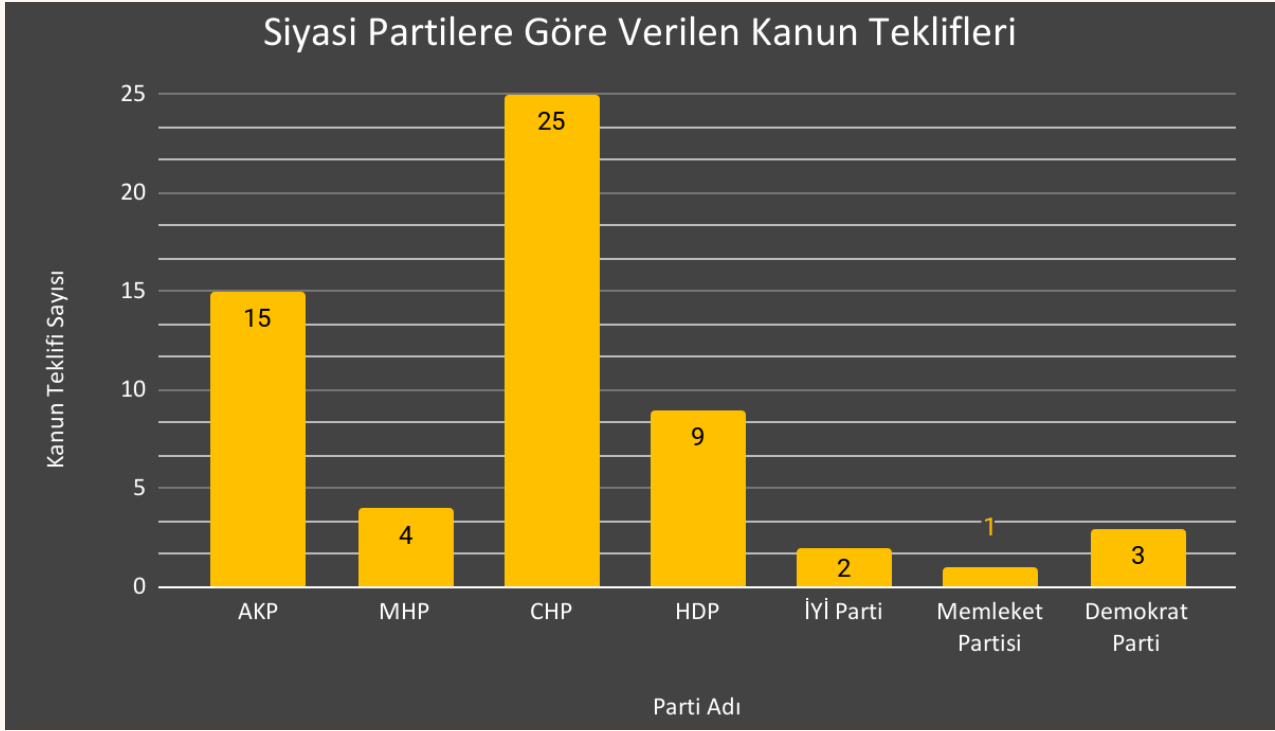
Meclis Araştırması Komisyonu: Meclisin belirli bir konuda bilgi edinmek üzere kendi içinden oluşturduğu özel bir komisyon marifetiyle gerçekleştirdiği bilgi edinme ve denetim çalışmasına verilen isimdir.

SAYILARLA MECLİS: YASAMA

Mayıs ayında toplam **10 Kanun** geçti. Bu kanunların **6'sı torba kanun**, **2'si çerçeve kanun**, **1'i kod kanun** ve **1'i de ek bütçeydi**.

Geçen torba kanunlar, toplam **82 adet kanunda değişikliğe** sebep oldu.

Toplam **59 adet kanun teklifi** verildi. Verilen tekliflerin **15'i AK Partiye**, **25'i Cumhuriyet Halk Partisine**, **9'u Halkların Demokratik Partisine**, **2'si İYİ Partiye**, **1'i Memleket Partisine**, **4'ü Milliyetçi Hareket Partisine** ve **3'ü Demokrat Partiye** ait.

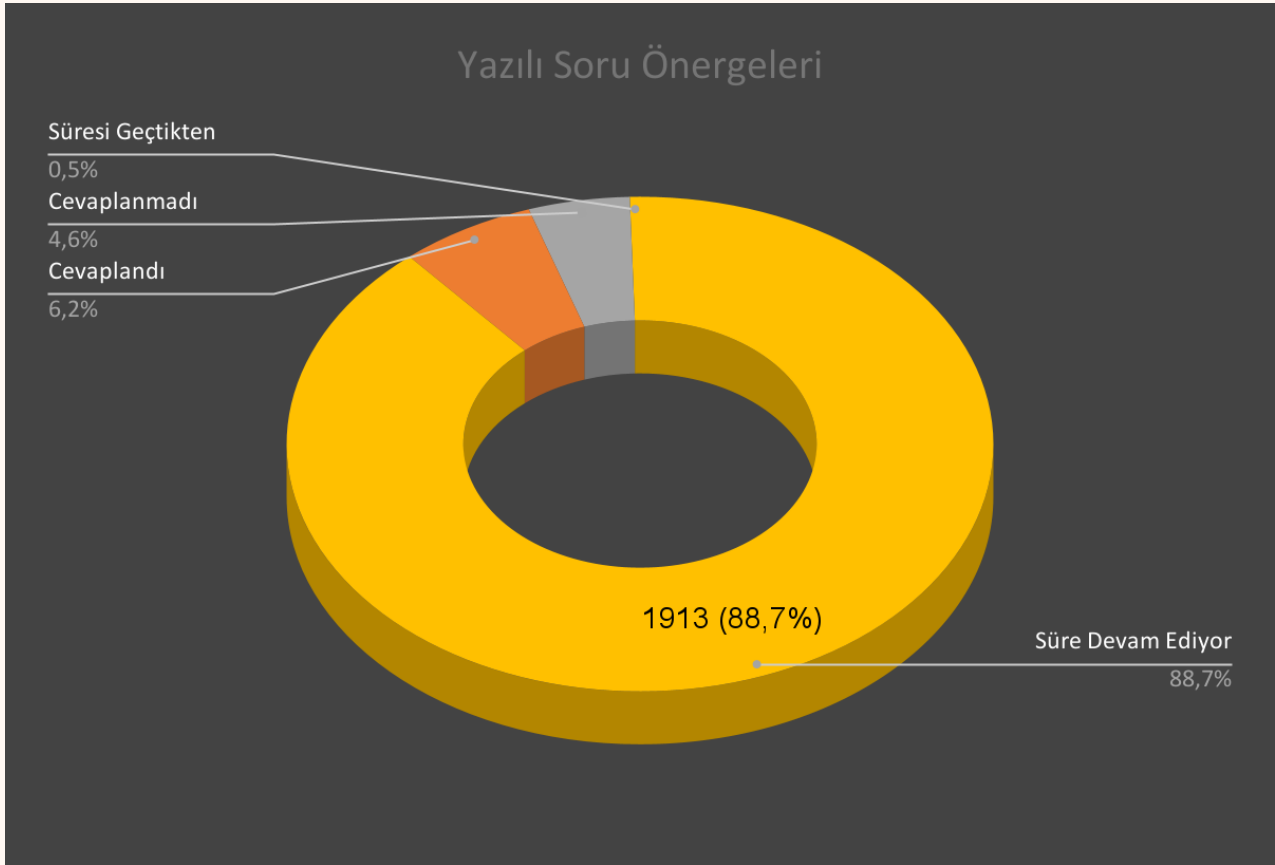

AK Parti tarafından verilen 15 kanun teklifinin 4'ü uluslararası anlaşmaya ilişkin, 1'i ek bütçeyken, diğeri ise '2021 yılı Kesin Hesap Kanun Teklifi'ydi.

Bu ay **10 adet esas komisyon raporunu** verdi. **Plan ve Bütçe Komisyonu 4 raporla**, bu ayın en çok çalışan ihtisas komisyonu oldu.

SAYILARLA MECLİS: DENETİM

Bu ay toplam **2157 adet yazılı soru önergesi** verildi. Bu önergelerin **134'ü cevaplandı**, **100 tanesi cevaplanmadığı** gelen kağıtlarda ilan edildi, **10'u ise süresi geçtikten sonra cevaplandı**.

Toplam **118 adet meclis araştırma önergesi** verildi. Önergelerin tümü henüz gündemde.

Bu ay **2 genel görüşme önergesi** verildi. 'Gündemde' olan genel görüşme önergesi, **Halkların Demokratik Partisi tarafından 'Kadın cinayetlerine ilişkin davalarda haksız tahrik indirimi uygulanmasının sonuçları konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin'** verildi. 'Gündeme girecek' olan önerge ise **İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 21 milletvekili tarafından 'Erzincan'nın İliç ilçesindeki bir altın madeninde patlayan siyanür borusunun çevreye verdiği zarar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin'** verildi.

Bu ay meclis araştırma komisyonu kurulmadı.

HAZİRAN'DA YASAMA

8 Haziran 2022

AVUKATLIK KANUNU İLE TÜRK BORÇLAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (no. 7409)

ÇERÇEVE KANUN

- Hakim ve savcılar ve adayları hariç, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında görev yapanlar, görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilecek;
- Birden fazla baronun bulunduğu illerde her bir baro tarafından 'adli yardım bürosu' oluşturuldu;
- Ödenekten gönderilen paraların barolar arasındaki dağıtımında puanlama esas alınacak;
- Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanların avukatlık stajını yapabilmeleri kolaylaştırıldı.

23 Haziran 2022

HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (6. Yargı Paketi) (no. 7413)

TORBA KANUN

- İşçi ücretlerinin, besin veya malların değerlerinin artıp eksilmesi sonucunu doğurabilecek maksatla yalan haber yayan kimseye üç aydan iki yıla kadar verilmesi öngörülen hapis süresi artırıldı;
- Yargıda hakim ve savcı yardımcılığı müessesesi getirildi;
- Hakim ve savcı yardımcıları, eğitim döneminin sonunda sınava tabi tutulacak ve puanlarına göre ayrı ayrı sıralanacak;
- Noterler, taşınmaz satış vaadi sözleşmesi ve taşınmaz satış sözleşmesi yapabilecek;
- Stokçuluk faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla bu suçun cezası da artırıldı.

30 Haziran 2022

ASKERİ CEZA KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (no. 7415)

TORBA KANUN

- Yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olup bedelli askerlik hizmetinden yararlanamayanlar, bu hizmetten yararlanabilecek;
- Harekat veya yurtdışı operasyon görevleri nedeniyle astsubaylık sınavlarına katılmayanlar için ilave sınav hakkı verilecek;
- Askeri araç kazası sonucu harp malzemesine zarar vermek suçundan yargılanan erbaş ve erler, zarardan sorumlu olmayacak;
- Genelkurmay Başkanının görev süresinin birer yıllık süreyle 72 yaşına kadar uzatıldı.

10 Haziran 2022

ÇEVRE KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (no. 7410)

TORBA KANUN

- Kıyıların, çevrenin ve devletin hüküm ve tasarrufundaki bazı koruma alanlarının korunması ve kullanıma açılması için Türkiye Çevre Ajansı tarafından işletilip işletilmesine imkan sağlanıyor;
- Marmara Denizi'nde meydana gelen Müsilaj ile mücadele kapsamında idari para cezası miktarlarında da artış yapıldı;
- Belediyelere ileri arıtma tesisi kurma zorunluluğu getirildi;
- Atık alım, ön arıtma, arıtma veya bertaraf tesislerini kurmayanlar ile kurup da çalıştırmayanlara bu yıl için uygulanan toplam 328.8 bin TL'lik ceza uygulanacak; Boğazlar ve Susurluk havzası dahil Marmara Denizi Hidrolojik Havzasının tamamında bu ceza iki kat olarak uygulanacak;
- Tabiat varlıkları, doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde yer alan alanlarını işletilmesini, işletilmesini sağlamak. Deniz araçlarına atık alım hizmetlerini vermek ve bu hizmetlerin verilmesini sağlamasının da önu açıldı;
- Yapı Denetimi Hakkında Kanun'a, "Bina kimlik sertifikası" tanımı eklendi.

29 Haziran 2022

2022 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU İLE BAĞLI CETVELLERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

(Ek Bütçe) (no. 7414)

- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na bağlı genel bütçe gelir tahmini toplam 1 trilyon 80 milyar 515 milyon 421 bin lira artırılabilecek. Cumhurbaşkanı ödeneği de %20,2 oranında artırıldı.

Gider Kalemi	Ödenek Tutarı
Personel Gideri	16 milyar 823 milyon 485 bin
Mal ve Hizmet Alım Gideri	86 milyar 663 milyon 870 bin
Faiz Gideri	89 milyar 416 milyon 338 bin
Cari Transfer	421 milyar 17 milyon 578 bin
Sermaye Giderleri	74 milyar 93 milyon 864 bin
Sermaye Transferleri	13 milyar 579 milyon 640 bin
Borç Verme	140 milyar 24 milyon
Yedek Ödenek	38 milyar 856 milyon

HAZİRAN'DA YASAMA

CHP'den Yurt Dışındaki Seçmenler için Kritik Kanun Teklifi

CHP Yurtdışı Örgütlenmeden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan, Meclis'e, yurt dışının ayrı bir seçim çevresi olarak düzenlenmesini öngören bir kanun teklifi sundu. Teklife göre, yurt dışı seçim çevresi için 15 milletvekili ayrılacak ve yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, kendi temsilcilerini seçip Meclis'e gönderebilecek.

Devlet Bahçeli'den Giresunlu Topal Osman Ağa'nın Hukuken İtibarının İade Edilmesine İlişkin Kanun Teklifi

MHP Genel Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ve 2 Milletvekili, Topal Osman Ağa'nın itibarının geri verilmesine ilişkin kanun teklifi verdi. Teklif gerekçesinde " Topal Osman Ağa'nın itibarının hukuken iadesi ve hakkındaki Meclis Kararının kaldırılması, ömrünü adadığı bağımsızlık sevdasının tecellisi olan Gazi Meclisin asli görevi, tarihi yükümlülüğü ve tarihe olan vicdan borcunun bir gereğidir" denildi.

Demokrat Parti'den Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi

Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar milletvekili Gültekin Uysal ve Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Meclis'e 'Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin' Kanun Teklifi sundu. Teklif ile, petrol rafinerilerinin ve dağıtıcılarının kar marjlarına iki aylığına sınırlama getirilmesi amaçlanıyor.

GÜNDEM DIŞI

Kolonya Hesaplaşması - Nuray BAYRAKTAR, Hürriyet

Pandemi sürecinde, TBMM’de milletvekillerinin koronavirüs maceraları çok ilgi çekti. Bu dönemde, Meclis kampüsündeki hijyen önlemleri ve bu amaçla yapılan alımlar çok tartışıldı. Öğrendiğimize göre, 7 bin kişinin çalıştığı, 600 milletvekilinin yaşadığı kampüste, 5 bin litre kolonya, 32 bin litre dezenfektan kullanıldı.

Bidonlar dolusu kolonya ve dezenfektan, kutularca maske, kasaba büyüklüğündeki Meclis kampusunda hızla tüketilirken, CHP milletvekilleri, bu alımlarda hangi yöntem izlendiğini, firmanın neye göre seçildiğini iki yıl boyunca sordu. İhaleyi alan firma sahibisiyle ilgili davalar önergelere konu oldu.

TBMM Genel Sekreterliği iddialara yanıt vermek için o günden beri uğraşiyor. Son olarak soru önergesine verilen yanıtta, 22 kez kolonya ve dezenfektan alımı yapıldığı, verilen tekliflerden en uygun fiyatlı olanların tercih edildiği, söz konusu firmanın en uygun fiyatı verdiği ve alımlar için 327 bin TL ödeme yapıldığı aktarıldı. Resmi kurumların standart yanıtı verildi ama ihaleyi alan firmayla ilgili iddialar yanıtı bırakıldı.

Haberin Kaynağı:

<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/nuray-babacan/kamp-uyarilari-42077162>

Erkeklerde Ortalama Yaşam Süresi Yaşlılar Komisyonunu Endişelendirdi - Duvar Arkası, Gazete Duvar

TBMM’de yaşlıların sorunlarını araştırmak ve çözüm önerileri sunmak için kurulan komisyon çalışmaya başladı. TÜİK yetkililerinin dinlendiği toplantıda Dünya Yaşlanma Konseyi adına da bir sunum yapıldı. TÜİK yetkilisi hayat tablolarına göre Türkiye’de yeni doğan bir kişinin 78,6 yıl yaşayacağı tahmini yapıldığını, bunun erkeklerde 75,9 yıl, kadınlarda 81,3 yıl olduğunu anlattı. Bu veriler üzerine komisyon üyelerinin uzun sunumlardan yorulduğunu söyleyerek araya giren 64 yaşındaki Komisyon Başkanı Erol Kaya ortamı espri ile yumuşatmak istediğini ifade etti, “Arkadaşlar, komisyon olarak hızlı karar almazsak... Bak, durumumuz iyi değil, erkekler olarak söylüyorum, hızlı karar almamız lazım” dedi.

Haberin Kaynağı:

<https://www.gazeteduvar.com.tr/duvar-arkasi-iktidar-kulisi-her-seye-af-geliyor-galeri-1570967?p=5>